

ULU ÖNDƏR

102

HEYDƏR ƏLİYEV

“HƏR ZAMAN AZƏRBAYCAN XALQININ GƏLƏCƏYİNİ DÜŞÜNÜRDÜ”

Misir Mərdanov: “Ulu Öndər müəllimə həmişə böyük hörmət göstərirdi. Tabeliyində işləyən bir məmur olsam da, mənə həmişə “Misir müəllim” deyə müraciət edirdi. Hər zaman Heydər Əliyevdən ehtiram, diqqət və qayğı görmüşəm”.

AZAD ƏLİYEV
azad.eliyev@kaspi.az

Ulu Öndər Heydər Əliyevlə birlikdə işləmək, onun zəngin idarəçilik təcrübəsindən faydalanmaq hər kəsə nəsib olmayıb. Budəfəki həmsöhbətimiz də Ümummilli Liderin rəhbərliyi dövründə ölkənin ən strateji sahələrindən birinə rəhbərlik edib. “Kaspi”nin müsahibi 1998-2013-cü illərdə təhsil naziri olmuş, professor Misir Mərdanovdur.

● Maraqlıdır, nazir təyin edilməyinizlə bağlı qərar sizə necə çatdırıldı? Heydər Əliyevlə daha yaxından işləmək məsuliyyətini nəzərə alsaq, o an hansı hissləri keçirdiniz?

● Mən həmin vaxt Bakı Dövlət Universitetinin rektoru idim. Rektor işlədiyim müddətdə bir neçə dəfə Ulu Öndərlə təkbətək görüşmüşdüm, xarici ölkələrə səfərlərində iştirak etmişdim. Rektor olduğum zaman Heydər Əliyev dörd dəfə müxtəlif ölkələrin prezidentləri ilə bərabər universitetə gəlib. Bu müddətdə Ulu Öndəri yaxından tanımaq imkanı oldu. Həmin vaxt nazir vəzifəsi 5-6 ay idi ki, boş idi. Bir gün otağımda oturmuşdum. Prezidentin köməkçisi Təriyel Ağayev zəng edərək qəbulu dəvət olunduğunu bildirdi. Qəbul zamanı bir saatdan çox müddətdə təhsilin müxtəlif problemləri ilə bağlı geniş müzakirə apardıq. Bundan sonra bildirdi ki, fərman imzalayıb səni təhsil naziri vəzifəsinə təyin edəcəm. Təhsil sahəsində islahatların aparılması üçün bir dövlət komissiyası yaradılacaq. O komissiyanın sədri də sən olacaqsan. Bu iş ciddi yanaşmağı, bir də yeni dərs ilinə qədər xaricdə təhsil alan azərbaycanlıların nümayəndələri ilə görüşünün təşkilinə hazırlaşmağı tapşırı.

“HƏMİN AN MƏNİ VƏ DİGƏR MƏMURLARI CİDDİ ŞƏKİLDƏ DANLADI”

● Heç olubmu ki, nə zamansa Heydər Əliyevin tənqid hədəfinə çevrilmisiniz?

● Ulu Öndər müəllimə həmişə böyük hörmət göstərirdi. Tabeliyində işləyən bir məmur olsam da, mənə həmişə “Misir müəllim” deyə müraciət edirdi. Hər zaman Heydər Əliyevdən ehtiram, diqqət və qayğı görmüşəm. Nazir işlədiyim dövrdə yalnız bir dəfə belə hal olub. Səhv etmirsə, 2000-ci il yeni dərs ilinin ilk günündə Nərimanov rayonunda 82 saylı məktəbə gəlmişdi. Məktəbin həyatında valideynlərlə görüşdü, birinci siniflərə baş çəkib çox razı qaldı. Daha sonra ikinci mərtəbəyə qalxdıq. Məktəbin foyesində yeni çap olunan dərslikləri yığmışdım. Heydər Əliyev yaxınlaşıb dərsliklərin bir neçəsini götürüb vərəqlədi. Birdən çox əsəbiləşdi və dərsliklərin səviyyəsindən narazılığını bildirdi. Həmin tədbir canlı yayımlanırdı. Ulu Öndər həmin an məni və digər məmurları ciddi şəkildə danladı.

“BU ADDIMI YALNIZ HEYDƏR ƏLİYEV KİMİ ŞƏXSİYYƏT ATA BİLƏRDİ”

● Ulu Öndərlə bağlı ən çox yadınızda qalan an hansıdır?

● Heydər Əliyevlə bağlı xatirələrin içərisində hansısa seçmək mənim üçün çox çətindir. Ancaq birini xüsusi qeyd edə bilərəm. 1998-ci

“
O, hələ sovet hakimiyyəti illərində Bəxtiyar Vahabzadə, Xəlil Rza Ulutürk, Anar, Ziya Bünyadov kimi neçə-neçə ziyahımızı DTK-nın caynağından xilas edib.

”

Foto: Sabir Məmmədov - Global Photostock

ildə yeni nazir vəzifəsinə təyin olunan zaman Prezidentin Qazaxıstana rəsmi səfər edəcəyini, nümayəndə heyətinə mənim də daxil edildiyimi bildirdilər. Qazaxıstanda parlamentdə görüş zamanı bir nəfər ağbırçək qazax qadın çıxış etdi. O çıxış heç zaman yadımdan çıxmır. Həmin qadın 1986-cı ildə Kunayevin vəzifədən uzaqlaşdırılmasını yada saldı. Bildirdi ki, Kunayev ölməmişdən bir neçə saat əvvəl onu yanına dəvət edib vəsiyyətini açıqlayıb. Qazax xalqının bu vəsiyyətdə qeyd olunanları unutmamasını istəyib. Həmin xanım Kunayevin ona Siyasi Bürodə vəzifəsindən azad edilməsi anlarını danışdığını da bildirib. Həmin vaxt Mixail Qorbaçov Kunayevin yerinə qazax xalqını tanımayan Kolbin soyadlı Rusiya vətəndaşının təyin olunmasını səsə qoyub. Hamı onun namizədliyini dəstəkləsə də, yalnız bir nəfər etiraz edib. Bu şəxs Heydər Əliyev olub. Qorbaçov etirazın səbəbini soruşduqda Heydər Əliyev açıq şəkildə Kolbinin qazax xalqını tanımadığını əsas gətirərək, onun birinci katib təyinatının çox böyük səhv olduğunu bildirib. Qorbaçova sonradan peşman olacağını deyib. Siyasi Bürodə əksəriyyətin Qorbaçovun adamlarının olduğunu nəzərə alsaq, bu addımı yalnız

Heydər Əliyev kimi şəxsiyyət ata bilərdi. Özüm də daxil Heydər Əliyevin böyüklüyünü zaman keçdikcə daha dərindən dərk edirik. O, hələ sovet hakimiyyəti illərində Bəxtiyar Vahabzadə, Xəlil Rza Ulutürk, Anar, Ziya Bünyadov kimi neçə-neçə ziyahımızı DTK-nın caynağından xilas

edib. Ulu Öndərin fəaliyyəti ilə bağlı bu cür məqamları cəmiyyətimiz daha yaxından bilməlidir. Heydər Əliyevin Azərbaycan dili ilə bağlı fəaliyyəti də xüsusi qeyd edilməlidir. Vaxtilə Mirzə İbrahimov və digərləri bu istiqamətdə müəyyən işlər görmək istədilər. Ancaq sonradan hamısını cəzalandırdılar. Lakin Heydər Əliyev hansı addımın nə zaman atılmalı olduğunu çox gözəl bilirdi. Azərbaycan dili ilə bağlı qərar 1978-ci ildə məhz Ulu Öndərin qətiyyəti ilə verildi.

“ULU ÖNDƏR MÜƏLLİMLƏRLƏ BİR YERDƏ OTURACAĞINI BİLDİRDİ”

● Heydər Əliyevlə son təmasınız və nələr haqqında danışdığınız da maraqlıdır...

● Onunla sonuncu telefon təması indiki Heydər Əliyev Sarayında Naxçıvanski adına liseyin yubileyi zamanı məlum hadisədən bir neçə gün sonraya təsadüf etdi. Vəsiyyəti ilə bağlı maraqlanmaq üçün zəng etsəm də, hər şeyin yaxşı olduğunu bildirib, qəfil Gürcüstandakı azərbaycanlı şagirdlərə kitabların çatdırılıb-çatdırılmadığını soruşdu. “Dağıstan və Dərbənddəki məktəblərə kitabları necə, çatdırdınız?” - deyə davam etdi. Bu cür məqamları unutmurdu. Ulu Öndər hər zaman Azərbaycan xalqını, onun gələcəyini düşünürdü.

1998-ci ildə Azərbaycan müəllimlərinin ilk qurultayını keçirəndə Heydər Əliyev də iştirak edirdi. Salona daxil olanda harada oturacağı ilə maraqlandı. Biz onun üçün ayrıca yer hazırlamışdıq. Lakin Ulu Öndər müəllimlərlə bir yerdə oturacağını bildirdi. O, həqiqətən də unudulmaz şəxsiyyətdir.